

DECIZIE

26 iunie 2019

mun.Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Svetlana Filincova
Victor Burduh

examinând recursul declarat de către Dorel Țurcan,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Dorel Țurcan
împotriva lui Iurie Moșoi, Valeriu Ciofu privind încasarea sumei și transmiterea
bunurilor materiale,

împotriva încheierii din 14 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost
restituită cererea de apel declarată de Dorel Țurcan,

c o n s t a t ă :

La 19 aprilie 2013, Dorel Țurcan a depus cerere de chemare în judecată
împotriva lui Iurie Moșoi cu privire la încasarea datoriei de bază în sumă de 4000
euro, a dobânzii în sumă de 1780 euro și a comisionului în sumă de 120 euro,
transmiterea a 5820 kg de miere de albine, restituirea a 138 stupi de albine, 111
suporturi din metal pentru stupii de albine, 60 căptușeli pentru stupi de albine, 420
rame pentru stupi de albine și 132 faguri din ceară, precum și încasarea cheltuielilor
de judecată (f.d. 3-4, vol. I).

Prin hotărârea din 15 ianuarie 2014 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, a fost
admisă integral cererea de chemare în judecată înaintată de Dorel Țurcan împotriva
lui Iurie Moșoi cu privire la încasarea împrumutului, a dobânzii, penalității de
întârziere și restituirea bunurilor.

S-a încasat în beneficiul lui Dorel Țurcan din contul lui Iurie Moșoi,
împrumutul în sumă de 4000 euro, penalitatea în sumă de 1780 euro, dobânda de
întârziere în sumă de 120 euro și cheltuielile de judecată în sumă de 2710 de lei.

S-a obligat Iurie Moșoi să-i restituie lui Dorel Țurcan 5820 kg de miere de
albine, 138 stupi de albine, 111 suporturi din metal pentru stupi de albine, 60
căptușeli pentru stupi de albine, 420 rame pentru stupi de albine și 132 faguri din
ceară.

S-a încasat în beneficiul statului, din contul lui Iurie Moșoi, taxa de stat în sumă de 3321,84 de lei (f.d. 88-90, vol. I).

La 22 mai 2014 Iurie Moșoi a declarat apel împotriva hotărârii din 15 ianuarie 2014 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău (f.d. 92, vol. I).

Prin decizia din 08 decembrie 2014 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de Iurie Moșoi împotriva hotărârii din 15 ianuarie 2014 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău.

S-a casat hotărârea din 15 ianuarie 2014 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, și s-a remis cauza spre rejudecare în prima instanță, în alt complet de judecată.

La 19 aprilie 2016, reclamantul Dorel Țurcan a depus cerere prin care l-a indicat pe Valeriu Ciofu în calitate de copârât.

Prin hotărârea din 31 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost respinsă ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată înaintată de Dorel Țurcan împotriva lui Iurie Moșoi și Valeriu Ciofu cu privire la încasarea datoriei, a dobânzii, a penalității de întârziere și restituirea bunurilor materiale.

S-a încasat în beneficiul lui Iurie Moșoi, din contul lui Dorel Țurcan, cheltuielile de judecată în sumă de 3150 de lei (f.d. 141-146, vol. II).

La 14 iunie 2018 Dorel Țurcan a depus prin intermediul oficiului poștal, cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 31 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (f.d. 138-139, 140 vol. II).

Prin încheierea din 27 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Dorel Țurcan împotriva hotărârii din 31 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, și s-a acordat apelantului Dorel Țurcan un termen de 30 de zile de la data recepționării încheierii pentru lichidarea neajunsurilor, și anume: prezentarea valorii bunurilor obiect al litigiului, adică a 5820 kg de miere de albine, 138 stupi de albine, 111 suporturi din metal pentru stupi de albine, 60 căptușeli pentru stupi de albine, 420 rame pentru stupi de albine și 132 faguri din ceară (f.d. 153-155, vol. II).

S-a explicat apelantului Dorel Țurcan că, chestiunea referitoare la cuantumul taxei de stat și termenul de achitare a acesteia va fi soluționată după data sus-indicată în cazul în care vor fi prezentate actele corespunzătoare, iar în cazul în care apelantul nu va îndeplini indicațiile instanței de apel, cererea de apel va fi restituită.

La 03 noiembrie 2018 (data de pe plicul poștal) apelantul Dorel Țurcan a depus, prin intermediul oficiului poștal, cerere de apel motivată împotriva hotărârii din 31 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în care a indicat valoarea bunurilor obiect al litigiului (f.d. 161-171; 175, vol. II).

De asemenea, la 03 noiembrie 2018 (data de pe plicul poștal) apelantul Dorel Țurcan a depus prin intermediul oficiului poștal, cerere de retragere a pretenției privind obligarea lui Iurie Moșoi și Valeriu Ciofu de a-i transmite 5820 kg de miere (f.d. 176; 187, vol. II).

Prin încheierea din 29 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituită cererea de apel depusă de Dorel Țurcan împotriva hotărârii din 31 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (f.d. 189-192, vol. II).

La 15 ianuarie 2019 (data de pe plicul poștal) Dorel Țurcan a declarat recurs împotriva încheierii din 29 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea integrală și soluționarea problemei în fond sau restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel (f.d. 198-200; 202, vol. II).

Prin decizia din 27 februarie 2019 a Curții Supreme de Justiție a fost admis recursul declarat de către Dorel Țurcan, s-a casat încheierea din 29 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Dorel Țurcan împotriva lui Iurie Moșoi și Valeriu Ciofu cu privire la încasarea datoriei de bază, a dobânzii și comisionului, transmiterea bunurilor materiale și încasarea cheltuielilor de judecată, și s-a restituit cauza la Curtea de Apel Chișinău, în același complet de judecată, la faza soluționării chestiunii privind acceptarea spre examinare a cererii de apel depuse de Dorel Țurcan împotriva hotărârii din 31 mai 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru (f.d. 208-216, vol. II).

Prin încheierea din 14 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost restituită cererea de apel depusă de Dorel Țurcan împotriva hotărârii din 31 mai 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru (f.d. 231-236, vol. II).

La 22 mai 2019 (data de pe plicul poștal) Dorel Țurcan a declarat recurs împotriva încheierii din 14 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea integrală a acesteia precum și a încheierii din 27 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 239-242, vol. II).

În motivarea recursului a indicat că prin încheierea din 14 martie 2019 Curtea de Apel Chișinău a ignorat decizia Curții Supreme de Justiție, și a restituit cererea de apel exact pe aceleași temeieri or, Curtea Supremă de Justiție a constatat că instanța de apel eronat a solicitat acte suplimentare, iar la faza punerii pe rol urma să soluționeze cererea de renunțare la acțiune.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs reține următoarele.

Conform prevederilor art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Din materialele cauzei rezultă că încheierea Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 14 martie 2019 și expediată în adresa lui Dorel Țurcan la data de 23 aprilie 2019 (f.d. 237, vol.II), însă lipsește dovada recepționării acesteia de către recurent.

Totodată, în cererea de recurs, recurentul indică că a luat cunoștință cu încheierea din 14 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău la 08 mai 2019, respectiv recursul declarat la 22 mai 2019 (data de pe plicul poștal, f.d. 239, vol.II) de către Dorel Țurcan se consideră depus în termenul prevăzut de art. 425 Cod de procedură civilă.

Conform art. 426 alin.(2) și (3) Cod de procedura civilă, recursul se depune la instanța a cărei încheiere se atacă.

Recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu art. 427 lit. b) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

Studiind materialele dosarului, examinând argumentele invocate în recurs, în raport cu circumstanțele cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că recursul declarat de Dorel

Țurcan necesită a fi admis, casând încheierea instanței de apel și restituind cauza spre rejudecare la faza primirii cererii de apel din următoarele motive.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat că art. 6 § 1 din Convenție garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil, ce include printre altele dreptul părților de a prezenta observațiile pe care le consideră pertinente pentru cauza lor.

În cauza *Bellet vs Franța*, Curtea a stabilit că dreptul de acces la un tribunal trebuie să fie corect și efectiv. Eficiența dreptului de acces impune ca persoana să beneficieze de posibilitatea clară și concretă de a contesta un act care constituie o ingerință în drepturile sale.

Conform art. 368 alin. (1) Cod de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor, iar art.369 alin.(1) lit. a) Cod de procedură civilă stipulează că instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1).

În conformitate cu prevederile art. 87 alin. (1) lit. b), (2) Cod de procedură civilă, valoarea acțiunii se determină din suma cerută din valoarea bunurilor cerute – în acțiunile de transmitere a unor bunuri

Valoarea acțiunii se indică de reclamant. În cazul necorespunderii vădite a valorii indicate a acțiunii valorii ei reale, judecătorul poate dispune, pentru stabilirea ei, prezentarea de probe, cercetarea la fața locului, efectuarea expertizei din contul reclamantului.

Iar, conform prevederilor art. 88 alin. (1) Cod de procedură civilă, în cazul în care, la momentul depunerii cererii, determinarea valorii acțiunii este dificilă, taxa de stat se plătește cu aproximație, urmând să se încaseze ulterior o taxă suplimentară în corespundere cu partea din valoarea acțiunii, stabilită de instanță la soluționarea cauzei în fond, pentru care nu s-a plătit taxă de stat la momentul depunerii cererii.

La fel, în conformitate cu art. 3 alin. (1) lit. a) și j) al Legii taxei de stat, pentru cererile de chemare în judecată privitor la litigiile cu caracter patrimonial, se achită taxa de stat în valoare de 3% din valoarea acțiunii, dar nu mai mică de 150 lei pentru persoanele fizice, iar pentru cererile de apel împotriva hotărârilor instanțelor judecătorești se achită o taxă de stat în cuantum de 75% din taxa ce urmează a fi plătită la depunerea cererii de chemare în judecată sau altei cereri (plângeri), iar în cazul litigiilor cu caracter patrimonial – 75% din taxa calculată din suma contestată.

Dând apreciere materialelor cauzei, Colegiul stabilește că prin hotărârea din 31 mai 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, a fost respinsă ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată înaintată de Dorel Țurcan împotriva lui Iurie Moșoi și Valeriu Ciofu cu privire la încasarea datoriei, a dobânzii, penalității de întârziere și restituirea bunurilor materiale.

S-a încasat în beneficiul lui Iurie Moșoi din contul lui Dorel Țurcan, cheltuielile de judecată în sumă de 3150 de lei (f.d. 141-146, vol. II).

La 14 iunie 2018 Dorel Țurcan a depus, prin intermediul oficiului poștal, cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 31 mai 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru (f.d. 138-139; 140, vol. II).

Prin încheierea din 27 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Dorel Țurcan împotriva hotărârii din 31 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, și s-a acordat apelantului Dorel Țurcan un termen de 30 de zile de la data recepționării încheierii pentru lichidarea neajunsurilor, și anume: prezentarea valorii bunurilor obiect al litigiului, adică a 5820 kg de miere de albine, 138 stupi de albine, 111 suporturi din metal pentru stupi de albine, 60 căptușeli pentru stupi de albine, 420 rame pentru stupi de albine și 132 faguri din ceară.

S-a explicat apelantului Dorel Țurcan că, chestiunea referitoare la cuantumul taxei de stat și termenul de achitare a acesteia va fi soluționată după data sus-indicată în cazul în care vor fi prezentate actele corespunzătoare, iar în cazul în care apelantul Dorel Țurcan nu va îndeplini indicațiile instanței de apel, cererea de apel va fi restituită (f.d. 153-155, vol. II).

La 03 noiembrie 2018 (data de pe plicul poștal) apelantul Dorel Țurcan a depus, prin intermediul oficiului poștal, cerere de apel motivată împotriva hotărârii din 31 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în care a indicat valoarea bunurilor obiect al litigiului (f.d. 161-171, 175, vol. II).

De asemenea, la 03 noiembrie 2018 (data de pe plicul poștal) apelantul Dorel Țurcan a depus prin intermediul oficiului poștal, cerere de retragere a pretenției privind obligarea lui Iurie Moșoi și Valeriu Ciofu de a-i transmite 5 820 kg de miere (f.d. 176, 187, vol. II).

Prin încheierea din 29 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituită cererea de apel depusă de Dorel Țurcan împotriva hotărârii din 31 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (f.d. 189-192, vol. II).

La 15 ianuarie 2019 Dorel Țurcan a declarat recurs împotriva încheierii din 29 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea integrală a acesteia și soluționarea problemei în fond sau restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel (f.d. 198-200, 202, vol. II).

Prin decizia din 27 februarie 2019 a Curții Supreme de Justiție a fost admis recursul declarat de către Dorel Țurcan, s-a casat încheierea din 29 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Dorel Țurcan împotriva lui Iurie Moșoi și Valeriu Ciofu cu privire la încasarea datoriei de bază, a dobânzii și a comisionului, transmiterea bunurilor materiale și încasarea cheltuielilor de judecată, și s-a restituit cauza la Curtea de Apel Chișinău, în același complet de judecată, la faza soluționării chestiunii privind acceptarea spre examinare a cererii de apel depuse de Dorel Țurcan împotriva hotărârii din 31 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (f.d. 208-216, vol. II).

Prin încheierea din 14 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost restituită cererea de apel depusă de Dorel Țurcan împotriva hotărârii din 31 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (f.d. 231-236, vol. II).

Din circumstanțele descrise, Colegiul constată că la 03 noiembrie 2018 Dorel Țurcan a depus cerere motivată împotriva hotărârii din 31 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin care a indicat valoarea bunurilor obiect al litigiului, la fel s-a anexat și două bonuri de plată a taxei de stat achitate pentru cererea de apel în sumă de 2238,16 de lei, precum și faptul că la aceeași dată apelantul Dorel Țurcan a depus cerere prin care a solicitat retragerea pretenției privind obligarea lui Iurie Moșoi și Valeriu Ciofu de a-i transmite 5820 kg de miere.

Astfel, contrar normelor de drept procedurale, instanța de apel soluționând chestiunea privind punerea pe rol a apelului declarat de Dorel Țurcan a trecut în mod superficial asupra argumentelor și probelor invocate de către Dorel Țurcan în cererea de apel motivată din 03 noiembrie 2018 și anume faptul achitării taxei de stat în sumă de 2238,16 de lei (f.d. 159-160, vol. II) și indicarea valorii bunurilor, după cum urmează: 138 stupi – 6900 de lei; 111 suporturi din metal – 2220 de lei; 60 căptușele pentru stupi – 600 de lei; 420 rame – 420 de lei; 132 faguri din ceară – 132 de lei și 5820 kg de miere – 81 480 de lei, în total suma de 91 752 de lei (6900+2220+600+420+132+81480=91752) (f.d. 168, vol. II).

Relevant cazului este și faptul că omisiunea instanței de apel de a se expune asupra argumentelor invocate în cererea de apel motivată din 03 noiembrie 2018 este cu atât mai vădită cu cât anterior aceste omisiuni au fost menționate de Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție prin decizia din 27 februarie 2019, prin care cauza a fost restituită la faza soluționării chestiunii privind acceptarea spre examinare a cererii de apel depuse de Dorel Țurcan. Or, prin decizia menționată instanța de recurs a specificat aspectele importante ce urmează a fi examinate.

Colegiul accentuează că toate aceste circumstanțe au rămas însă fără soluționare și după restituirea cauzei de către Curtea Supremă de Justiție, mai mult chiar, motivul de restituire a cererii de apel fiind indicat neîndeplinirea în termen a indicațiilor instanței de apel stabilite prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 27 septembrie 2018 și asta în timp ce Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție prin decizia din 27 februarie 2019 a casat încheierea din 29 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău prin care a fost restituită cererea de apel depusă de Dorel Țurcan împotriva hotărârii din 31 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, fapt care direct indică la examinarea superficială a cauzei în instanța de apel.

Colegiul menționează că, instanța de apel avea obligația de a da răspuns cert referitor la ce acte suplimentare urma să fie prezentate de către apelantul Dorel Țurcan, în vederea stabilirii valorii acțiunii, or apelantul a indicat prețul bunurilor la data transmiterii.

Colegiul relevă că încheierea instanței de apel nu conține o argumentare clară din care să rezulte certitudinea adoptării soluției la care s-a ajuns, având o motivare superficială, fără a fi abordate toate aspectele importante în speță.

Or, reieșind din interpretarea art. 6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil și acesta presupune obligația instanței judecătorești de a se expune în hotărârile contestate asupra tuturor cerințelor acțiunii, precum și argumentelor invocate de către părți întru admiterea sau respingerea acestora (cauza Garcia Ruiz vs. Spania, 21 ianuarie 1999).

Din considerentele menționate, Colegiul, ajunge la concluzia de a admite recursul, a casa încheierea instanței de apel și a restitui cauza la Curtea de Apel Chișinău, în același complet de judecată, la faza soluționării chestiunii privind acceptarea spre examinare a cererii de apel depuse de Dorel Țurcan.

La rejudecarea cauzei, se va ține cont de criticile invocate în textul deciziei și se vor înlătura omisiunile admise de instanța de apel, pentru asigurarea unei judecări corecte și legale.

În conformitate cu art. 424, 427 lit. b), 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Dorel Țurcan.

Se casează încheierea din 14 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Dorel Țurcan împotriva lui Iurie Moșoi și Valeriu Ciofu privind încasarea sumei și transmiterea bunurilor materiale, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, la faza primirii cererii de apel.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Svetlana Filincova

Victor Burduh